

Tórshavn, tann 27. mars 2023
J.Nr.: LUM-16- 22/12208-85
(at tilskila í svari)

Kanning

av eftirlitsvitjanum hjá barnaverndartænastunum,
sambært § 16, stk. 3 í Barnaverndarlógini.

Innihald

1. Lóggávan.....	3
1.1. Barnaverndarlógin	3
1.2. Barnarættindasáttmálin.....	4
2. Framferð í sambandi við kanningina.....	4
3. Frágreiðingar frá barnaverndartænastunum um, hvussu farið verður fram á eftirlitsvitjanum .5	
3.1. Barnaverndartænastan í Norðoyggjum.....	5
3.2. Barnaverndartænastan í Eysturkommunu og Fuglafjarðar kommunu	5
3.3. Barnaverndartænastan við Skálafjørðin	5
3.4. Barnaverndartænastan í VEKS (Vestmanna, Eiðis, Kvívíkar og Sunda kommunur).....	6
3.5. Barnaverndartænastan í Vágum	6
3.6. Barnaverndartænastan í Tórshavnar kommunu.....	7
3.7. Sandoyar barnaverndartænasta.....	7
3.8. Suðuroyar barnaverndartænasta	8
4. Eftirlitsvitjanir hjá barnaverndartænastunum í 2019, 2020, 2021 til august 2022.....	8
4.1. Barnaverndartænastan í Norðoyggjum.....	8
4.2. Barnaverndartænastan í Eysturkommunu og Fuglafjarðar kommunu	9
4.3. Barnaverndartænastan við Skálafjørðin	10
4.4. Barnaverndartænastan í VEKS (Vestmanna, Eiðis, Kvívíkar og Sunda kommunur).....	10
4.5. Barnaverndartænastan í Vágum	11
4.6. Barnaverndartænastan í Tórshavnar kommunu.....	12
4.7. Sandoyar barnaverndartænasta.....	12
4.8. Suðuroyar barnaverndartænasta	13
5. Viðmerkingar frá umboðsmanninum	14
5.1. Eftirlitsskyldan	14
5.2. Hvar fór barnasamrøðan fram	15
5.3. Í einrúmi	16
5.4. Skjalføring	16
5.5. Góðskan á uppritunum	17
5.6. Tíðarfreistirnar	17
6. Samanumtikið.....	18
7. Tilmæli	18

Umboðsmaðurin hefur gjørt eina kanning av, um barnaverndartænasturnar gera tær eftirlitsvitjanir og hava tær barnasamrøður við børn, sum eru sett heiman, sum eru ásettar í § 16, stk. 3 í Barnaverndarlógini (løgtingslóg nr. 18 frá 8. mars 2005 um barnavernd, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 168 frá 16. desember 2021). Umboðsmaðurin kannaði eisini, hvussu hesar eftirlitsvitjanir fara fram. Kanningin fevnir um børn upp til 18 ár.

1. Lóggávan

1.1. Barnaverndarlógin

§ 16, stk. 3 í Barnaverndarlógini er soljóðandi:

“Er barnið sett heiman, skal eftirlitið eftir stk. 1 umfata minst tvær árligar eftirlitsvitjanir, har barnaverndartænastan tosar við barnið, helst í einrúmi. Metingin eftir stk. 1 skal grundast á eftirlitsvitjanirnar.”

Sambært serligu viðmerkingunum til ásetingina í § 16, stk. 3 (løgtingsmál nr. 169/2011) skal barnaverndartænastan gera fyrsta eftirlitið, t.e. fyrstu eftirmetingina av fyriskipanini og ætlanini, í seinasta lagi trýggjar mánaðir eftir, at fyriskipanin er sett í verk. Hetta er fyri at tryggja, at hædd verður tikin fyri møguligum nýggjum viðurskiftum, sum vísa seg eftir, at ein fyriskipan er sett í verk.

Aftaná tað fyrsta eftirlitið skal barnaverndarnevndin í minsta lagi 6. hvønn mánað meta um, hvørt fyriskipanin virkar eftir ætlan ella skal broytast, og um ætlanin eftir § 47 skal broytast. Hetta merkir, at barnaverndarnevndin hefur skyldu til at hava eftirlit við einum máli í minsta lagi tvær ferðir árliga. Barnaverndarnevndin hefur tó skyldu til at hava eftirlit oftari, um tørnur er á tí í tí einstaka málinum.

Í mun til barn, ið er sett heiman, skal eftirlitið fevna um minst tvær samtalur árliga við barnið. Hugtakið “sett heiman” fevnir um børn á stovni ella fosturheimi í sambandi við umsorganaryvirtøku eftir § 19 í Barnaverndarlógini, umframt ung, ið eru í longdari fyriskipan/eftirvernd eftir § 15 b stk. 3 í Barnaverndarlógini.

Samtalan skal í størst møguligan mun gerast, uttan at starvsfólk á stovninum ella fosturforeldur eru hjástødd. Hetta er fyri at tryggja, at barnið kann tosa frítt um, hvussu tað hefur tað, og um tað eru trupulleikar. Um barnið ynskir tað, kann barnið hava ein hjásita ella annan persón við til samtaluna, t.d. fasta persónin eftir § 19, stk. 4 í Barnaverndarlógini.

Endamálið við samtaluni er at fáa innlit í, hvussu barnið trívist í fyriskipanini, og hoyra barnsins egnu meting av umstøðunum/viðurskiftunum. Harafturat er endamálið at tryggja, at málini, ið eru sett fyri barnið, verða nádd, og at endamálið við at seta barnið heiman kann

røkkast í tí ítökiligu fyriskipanini. Samtalan við barnið er ein liður í eftirlitinum og er ein partur av grundarlagnum fyri metingini av fyriskipanini og ætlanini eftir § 47 í Barnaverndarlógini.

1.2. Barnarættindasáttmálin

Grein 25 í Barnarættindasáttmálanum hjá ST er soljóðandi:

“Luttakaralondini viðurkenna rættin hjá barni, sum av teimum skikkaðu myndugleikunum er vorðið sett heiman fyri at fáa røkt, vernd ella viðgerð fyri at bøta um kropsligu ella sálarligu heilsuna, til við millumbilum at fáa eina meting av tí viðgerð, sum barnið fær, og allar aðrar umstøður viðvíkjandi tí, at tað er sett heiman.”

Grein 12 í Barnarættindasáttmálanum hjá ST er soljóðandi:

“Luttakaralondini skulu tryggja einum barni, sum er ført fyri at orða síni egnu sjónarmið, rættin til frítt at greiða frá hesum sjónarmiðum í øllum viðurskiftum, sum hava samband við barnið; dentur skal leggjast á barnsins sjónarmið í samsvari við aldurin á barninum og hvussu búgvíð tað er.”

Sambært Barnarættindasáttmálanum, hevur barn, sum er sett heiman, sostatt við jøvnum millumbilum rætt til at fáa eina meting av viðgerðini, tað fær, og øllum øðrum umstøðunum viðvíkjandi tí, at tað er sett heiman. Harumframt hevur barnið rætt til at verða hoyrt viðvíkjandi øllum viðurskiftum í sambandi við, at tað er sett heiman.

2. Framferð í sambandi við kanningina

Tann 24. juni 2022 sendi umboðsmaðurin øllum barnaverndartænastunum skriv og bað barnaverndartænasturnar um at senda sær:

- Eitt yvirlit yvir tey børn, sum vóru umsorganaryvirtikin í 2019, 2020, 2021 og 2022 og tíðarskeiðið, tey hvør sær høvdu verið umsorganaryvirtikin.
- Avrit av uppritum frá teimum eftirlitsvitjanum, sum barnaverndartænastan hevði gjørt hjá hesum børnum í 2019, 2020, 2021 og 2022.
- Eina frágreiðing um, hvussu farið varð fram á eini tílíkari eftirlitsvitjan og avrit av móguligari manngongd, sum barnaverndartænastan hevði fyri eina tílíka eftirlitsvitjan.
- Skjalayvirlit í øllum viðkomandi málum.

Barnaverndartænasturnar lótu umboðsmanninum umbidnu skjøl og frágreiðingar í august og september 2022.

Út frá upplýsingunum í skjölunum gjörði umboðsmaðurin eitt yvirlit yvir framdu eftirlitsvitjanirnar hjá hvörjari einstakari barnaverndartænastu umframnt viðmerkingar til barnaverndartænasturnar.

24. november 2022 sendi umboðsmaðurin barnaverndartænastunum yvirlit og viðmerkingar sínar til ummælis við eini freist áljóðandi 3 vikur. Seks av átta barnaverndartænastum lótu umboðsmanninum ummælisskriv.

Úrslitið av kanningini hjá umboðsmanninum byggir sostatt á skjøl, frágreiðingar og viðmerkingar frá barnaverndartænastunum.

3. Frágreiðingar frá barnaverndartænastunum um, hvussu farið verður fram á eftirlitsvitjanum

3.1. Barnaverndartænastan í Norðoyggjum

Barnaverndartænastan í Norðoyggjum upplýsir, at tað er tengt at ymiskum tóttum, hvussu eftirlitsvitjaninar fara fram, so sum aldrinum á barninum, og hvussu leingi fyriskipanin hevur verið. Barnaverndartænastan tosar við børnini í einrúmi og skrivar frágreiðing. Ymiskir hættir, tengt at aldrinum á børnunum, verða brúktir til samrøðuna. Um barnið er lítið, so kann annað ella bæði av fosturforeldrnum ella kontaktfólkið á samdøgurstovninum vera við á fundinum. Vitjanin verður avtalað við fosturforeldrini ella kontaktfólk hjá barninum á døgnstovninum.

3.2. Barnaverndartænastan í Eysturkommunu og Fuglafjarðar kommunu

Barnaverndartænastan í Eysturkommunu og Fuglafjarðar kommunu upplýsir, at tað eydnast ikki altíð at tosa við børnini í einrúmi undir eftirlitsvitjanunum. Hetta kemst av, at børnini onkuntíð ynskja, at fosturforeldrini/kontaktpersónar eru til staðar undir samrøðuni við sosialráðgevan.

Í onkrum fòrum er starvsfólk á barnaverndartænastuni eisini eftirlitsfólk undir samveruni millum foreldur og børn og sær tískil børnini javnan. Um okkurt er áfatt, verður tosað um hetta, tær lóturnar starvsfólkið koyrir børnini til fosturheim og stovn.

3.3. Barnaverndartænastan við Skálafjørðin

Barnaverndartænastan við Skálafjørðin upplýsir, at málsviðgerðin fyrireikar barnasamrøðuna við støði í tí einstaka barninum í mun til aldur, menning, trivnað, avbjóðingar o.a. og brúkar vegleiðingartilfar frá Socialstyrelsen til ítøkiliga fyrireiking av barnasamrøðuni. Harumframnt søkir málsviðgerðin sær vegleiðing hjá starvsfelagum/leiðslu og serliga hjá sálarfrøðinginum á deildini um, hvussu samrøðan kann leggjast til rættis, hvørji amboð/háttalág eru hóskandi til barnið o.s.fr. Barnasamrøðan verður skjalfest í málinum hjá barninum.

Það kann koma fyri, at eitt barn verður mett at vera so illa fyri sálarliga, at það ikki verður mett gagnligt, at málsviðgerðin hefur barnasamrøðu við það. Tá verður kannað, um onnur hava tosað við barnið, t.d. umboð fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina, Føroya Rætt, Barnahúsið ella ein sálarfrøðingur, um barnið fær sálarfrøðiliga viðgerð. Tá málini verða lögð fyri Høvuðsbarnaverndarnevndina, hefur málsviðgerin barnasamrøðu í sambandi við fyrireikingina av málinum og hoyrir barnið. Tá Høvuðsbarnaverndarnevndin hefur tikið avgerð í málinum, hefur málsviðgerin barnasamrøðu við barnið við tí endamáli at greiða barninum frá avgerðini.

Barnaverndartænastan við Skálafjørðin metir um, nær það er hóskaði at hava barnasamrøðu. Í nøkrum førum kann talan blíva um nógvar samrøður fyri barnið, t.d. tá málið skal bæði í Høvuðsbarnaverndarnevndina og í Barnahúsið.

3.4. Barnaverndartænastan í VEKS (Vestmanna, Eiðis, Kvívíkar og Sunda kommunur)

Barnaverndartænastan í VEKS upplýsir, at barnið og fosturfamilja/stovnur frammanundan eru kunnað um vitjanina, tá barnaverndartænastan fer á eftirlitsvitjan. Í serligum føri er hesin framferðarháttur ikki galdandi, sum t.d. tá orsök er um stúran, sum ger, at það má berast skjótt at, ella at barnaverndartænastan á annan hátt heldur, at grund er til at fara á ófráboðaða vitjan. Hesin háttur verður rættiliga sjáldan brúktur.

Á eftirlitsvitjanini verður tosað við barn og fosturforeldur/stovn. Farið verður ígjøgnum niðanfyristandandi punkt:

- 1) Tosað verður um trivnað og menning hjá barninum.
- 2) Tosað verður um trivnaðin í heiminum.
- 3) Kunnað verður um seinastu upplýsingar um barnið, sum barnaverndartænastan hefur móttikið frá viðkomandi myndugleikum, so sum dagstovni, skúla, Gigni, lækna, Sernám, sálarfrøðingi, Almannaferkinum o.s.fr.
- 4) Tosað verður um, hvat gongur gott, og hvat gongur minni gott.
- 5) Eygleiðing av samspælinum ímillum barnið og fosturforeldur/stovn.
- 6) Hugt verður eftir, um heimið er pent og reint.
- 7) Biðið verður um at síggja kamari hjá barninum.

3.5. Barnaverndartænastan í Vágum

Barnaverndartænastan í Vágum upplýsir, at málsviðgerin á eftirlitsvitjanini hyggur eftir, at umstøðurnar eru nøktandi. Tosað verður við fosturforeldur/starvsfólk og barnið fyri at tryggja trivna og menning hjá barninum. Eisini verður hugt eftir ætlanini, sbrt. § 47 í Barnaverndarlógini, um hendan verður fylgd, og hvussu langt er komið við hesum. Undir eftirlitsvitjanini verður útgangsstøði tikið í teimum 7 punktunum í § 45 kanninginini:

- 1) menning og atferð,

- 2) familjuviðurskifti,
- 3) ansingarviðurskifti
- 4) skúlaviðurskifti,
- 5) heilsuviðurskifti,
- 6) frítíðarviðurskifti og vinskáp, og
- 7) onnur viðkomandi viðurskifti.

Í barnasamrøðuni verður eisini tikið stóði í aldurs- og menningarstøðinum hjá barninum, so at samrøðan verður lagað eftir einstaka barninum.

3.6. Barnaverndartænastan í Tórshavnar kommunu

Barnaverndartænastan í Tórshavn upplýsir, at hon á eini eftirlitsvitjan sær heimið/stovnin, strembar eftir at hava samrøðu við barnið í einrúmi, og bjóðar barninum at hava hjásita við. Tosað verður eisini við fosturforeldur/kontaktpersónar/foreldramyndugleika. Síðani skal ein skrivlig sosialfaklig meting gerast, sum lýsir og metir um trivnaðin og menningina hjá barninum.

3.7. Sandoyar barnaverndartænasta

Sandoyar Barnaverndartænasta upplýsir, at áðrenn farið verður á eftirlitsvitjan verður foreldramyndugleikin kunnaður munnliga um ætlanina og endamálið við eftirlitsvitjanini. Samrøðan fer fram á skrivstovuni hjá barnaverndartænastuni ella heima hjá foreldramyndugleikanum. Tosað verður um, hvussu viðurskiftini hjá barninum eru sum heild sambært foreldramyndugleikanum, og um hvussu samveran virkar.

Barnaverndartænastan setir seg í samband við fosturheimið og kunnar um ætlaðu eftirlitsvitjanina og endamálið og ger avtalu um, nær og hvar vitjanin verður. Í summum førum verða fosturforeldrini biðin um at kunna barnið um eftirlitsvitjanina, í øðrum førum kunnar barnaverndartænastan sjálv barnið og ger avtalur við barnið. Mannagongdin valdast aldur, menning og umstøður hjá barninum.

Vitjanin fer fram í fosturheiminum ella á øðrum staði, sum barnið kennir, t.d. á skúlanum, har barnið gongur. Barnaverndartænastan tosar nærum altíð við fosturforeldrini í fosturheiminum. Einstøk undantøk kunnu verða gjørd í mun til heilt serlig viðurskifti, t.d. í koronatíðini. Barnaverndartænastan tosar við fosturforeldrini og við barnið hvør sær. Oftast er barnið tó fyrst eina løtu saman við fosturforeldrnum, fyri at barnið skal kenna seg trygt. Hetta verður serliga gjørt, tá børnini eru ung, ella um málsviðgerin og barnið ikki kennast.

Tosað verður við fosturforeldur og barn um heildarstøðuna hjá barninum, um barnið mennist nøktandi og fær nøktandi stuðul og hjálp at mennast og virka. Her verður hugsað um bæði fysisku, sálarligu og sosialu støðuna hjá barninum, hvussu kringumstøðurnar hjá barninum eru, og hvussu samvera við foreldur og onnur virkar. Eisini verður hugt at, hvussu barnið sær út at virka í fosturheiminum, um barnið kennir seg væl og heima í fosturheiminum, um fosturheimið

er innrættað soleiðis, at tað tekur hædd fyri tørvinum hjá barninum, hvussu kamarið hjá fosturbarninum er innrættað, og hvussu samskiptið er millum barn og fosturforeldur og møgulig onnur í fosturheiminum.

Aftaná eftirlitsvitjanirnar verður meting og niðurstøða gjørd av støðuni hjá barninum, og um fyriskipanin tænar endamálinum og fylgir ætlanini, ella um tillagingar skulu gerast í ætlanini. Barn, foreldramyndugleiki og fosturheim verða kunnað um niðurstøðuna.

3.8. Suðuroyar barnaverndartænasta

Suðuroyar Barnaverndartænastan upplýsir, at hon ikki hevur eina fasta mannagongd fyri eftirlitsvitjanir, ella eina niðurskrivaða mannagongd fyri, hvussu farast skal fram, tá ein eftirlitsvitjan skal gerast, men at barnaverndartænastan hevur eftirlit og tætt samband við barn og fosturfamilju/stovn. Í ávísum førum er samband við fosturforeldur/stovn og barn fleiri ferðir um vikuna, alt eftir tørvinum hjá barninum.

4. Eftirlitsvitjanir hjá barnaverndartænastunum í 2019, 2020, 2021 til august 2022

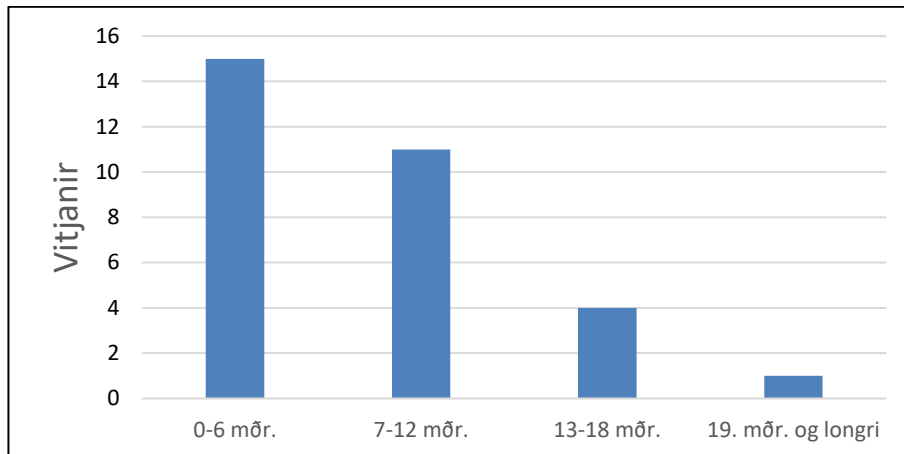
Uppteljingin av tíðarskeiðum millum eftirlitsvitjanirnar í teimum ymisku málunum er býtt upp í hesi tíðarskeið: til og við 6 mánaðir, 7 – 12 mánaðir, 13 - 18 mánaðir og 19 mánaðir og longri.

4.1. Barnaverndartænastan í Norðoyggjum

Av teimum 12 kannaðu málunum hjá barnaverndartænastuni í Norðoyggjum vóru 3 mál, har freistin á í mesta lagi 6 mánaðir millum eftirlitsvitjanir/barnasamrøðurnar var hildin í øllum málunum. Í hesum 3 málunum vóru børnini sett heiman í ávikavist 2012, 2012 og 2019.

Í einum máli høvdu ongar eftirlitsvitjanir við barnasamrøðum verið. Talan var her um eitt mál, har barnið var sett heiman frá desember 2019 til apríl 2021.

Í teimum eftirverandi 8 málunum vóru hesi tíðarskeið millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar:

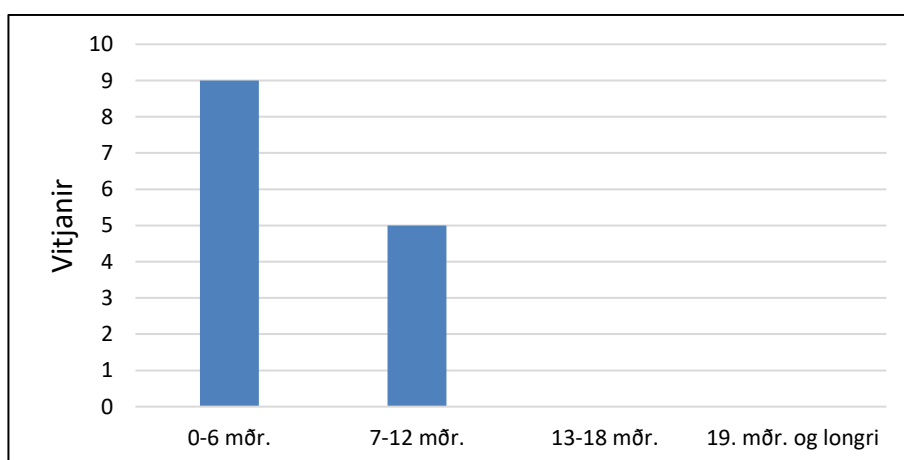
Í málinum, har tíðarskeiðið millum eftirlitsvitjan/barnasamrøðu var 19 mðr. og longri, gingu 23 mánaðir, har eingin eftirlitsvitjan/barnasamrøða hevði verið.

4.2. Barnaverndartænastan í Eysturkommunu og Fuglafjarðar kommunu

Av teimum 5 kannaðu málunum hjá barnaverndartænastuni í Eysturkommunu og Fuglafjarðar kommunu vóru 2 mál, har freistin á í mesta lagi 6 mánaðir millum eftirlitsvitjanir- og/ella barnasamrøður var hildin í øllum málinum. Tað eina av hesum málunum var flutt til aðra barnaverndartænastu í 2019, meðan hitt málið var yvirtikið frá aðrari barnaverndartænastu í 2021.

Onki mál var í kannaða tíðarskeiðinum, har eingin eftirlitsvitjan/barnasamrøða hevði verið.

Í teimum eftirverandi 3 málunum vóru hesi tíðarskeið millum eftirlitsvitjanirnar/ barnasamrøðurnar:

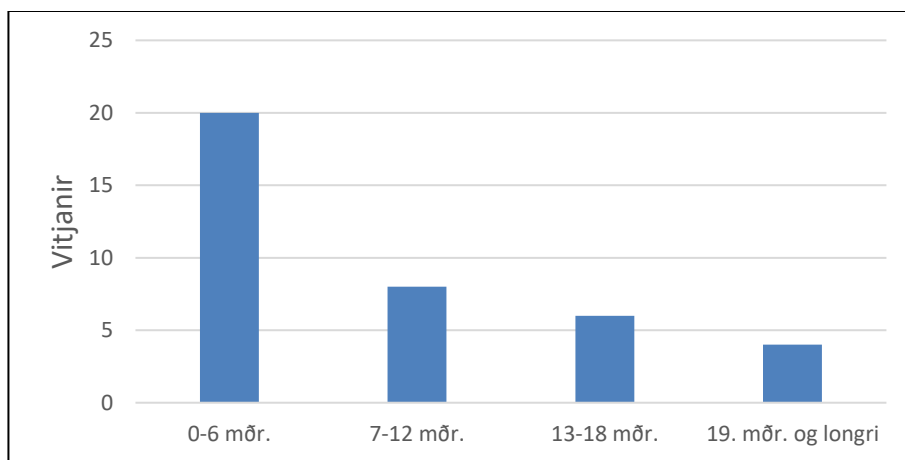

4.3. Barnaverndartænanastan við Skálafjørðin

Av teimum 12 kannaðu málunum hjá barnaverndartænanastuni við Skálafjørðin vóru 2 mál, har freistin á í mesta lagi 6 mánaðir millum eftirlitsvitjanir/barnasamrøður var hildin í øllum málunum. Bæði málini vóru nýggjari mál frá ávikavist 2021 og 2022.

Í einum máli hevði ongin eftirlitsvitjan/barnasamrøða verið í kannaða tíðarskeiðinum. Málið byrjaði í 2014 og var flutt til aðra barnaverndartænanastu at umsita á sumri 2019.

Í teimum eftirverandi 9 málunum vóru hesi tíðarskeið millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar:

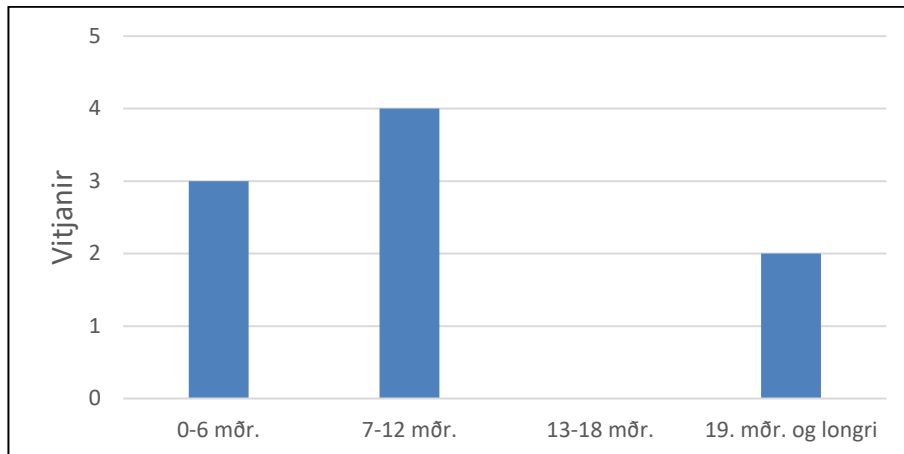
Í 3 av teimum 4 málunum, har tíðarskeið á 19 mánaðir og longri var millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar, gingu meira enn tvey ár, har eingin eftirlitsvitjan/barnasamrøða hevði verið.

4.4. Barnaverndartænanastan í VEKS (Vestmanna, Eiðis, Kvívíkar og Sunda kommunur)

Av teimum 4 kannaðu málunum hjá barnaverndartænanastuni í VEKS var einki mál, har freistin á í mesta lagi 6 mánaðir millum eftirlitsvitjanir/barnasamrøðurnar var hildin í øllum málunum.

Í einum máli hevði eingin barnasamrøða verið við barnið í kannaða tíðarskeiðinum. Barnaverndartænanastan hevði vitjað á stovninum hjá barninum uttan at nøkur rættilig barnasamrøða hevði verið.

Í teimum eftirverandi 3 málunum vóru hesi tíðarskeið millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar:

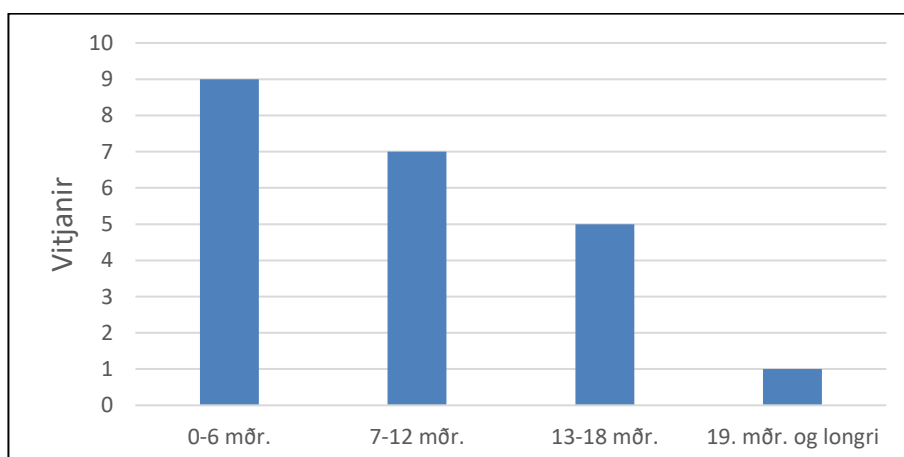
Í tí eina av teimum báðum málunum, har tíðarskeið á 19 mánaðir og longri var millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar, gingu meira enn 3 ár har eingin eftirlitsvitjan/barnasamrøða hevði verið.

4.5. Barnaverndartænastan í Vágum

Av teimum 7 kannaðu málunum hjá barnaverndartænastuni í Vágum var einki mál, har freistin á í mesta lagi 6 mánaðir millum eftirlitsvitjanir/barnasamrøðurnar var hildin í øllum málunum.

Í einum máli hevði eingin eftirlitsvitjan og barnasamrøða verið í kannaða tíðarskeiðinum. Talan var um eitt mál, har barnið var sett heiman í 2012.

Í teimum eftirverandi 6 málunum vóru hesi tíðarskeið millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar:

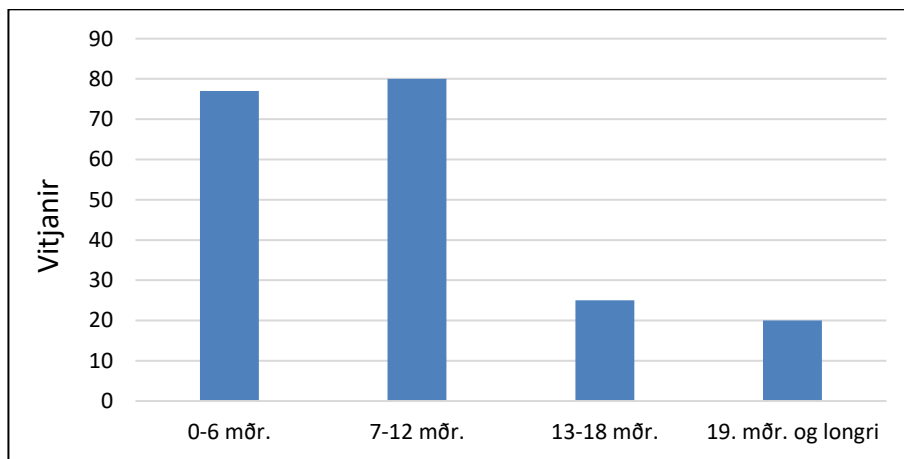

4.6. Barnaverndartænanastan í Tórshavnar kommunu

Av teimum 76 kannaðu málunum hjá barnaverndartænanastuni í Tórshavn vóru 13 mál, har freistin á í mesta lagi 6 mánaðir millum eftirlitsvitjanir/barnasamrøðurnar var hildin. Av hesum 13 málunum var í 10 førum talan um nýggjari mál, har børnini vóru sett heiman í ávikavist 2020, 2021 og 2022.

Í 5 málum høvdu ongar eftirlitsvitjanir við barnasamrøðum verið. Talan var um mál, har børnini vóru sett heiman í ávikavist 2010, 2012, 2019, 2019 og 2020.

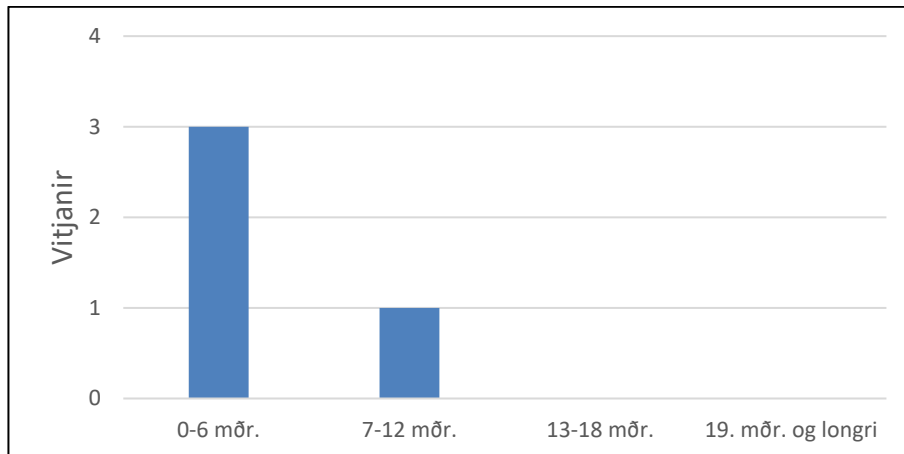
Í teimum eftirverandi 58 málunum vóru hesi tíðarskeið millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar:

Í 9 av teimum 20 málunum, har tíðarskeið á 19 mánaðir og longri var millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar, gingu meira enn tvey ár, har eingin eftirlitsvitjan/barnasamrøða hevði verið.

4.7. Sandoyar barnaverndartænanasta

Umboðsmaðurin kannaði eitt mál hjá Sandoyar barnaverndartænanastu. Málið var frá 2021. Í málinum var eitt tíðarskeið á 7 mánaðir millum eftirlitsvitjan við barnasamrøðu. Annars var tíðarfreistin á í mesta lagi 6 mánaðir millum eftirlitsvitjan við barnasamrøðu hildin í restini av málinum.

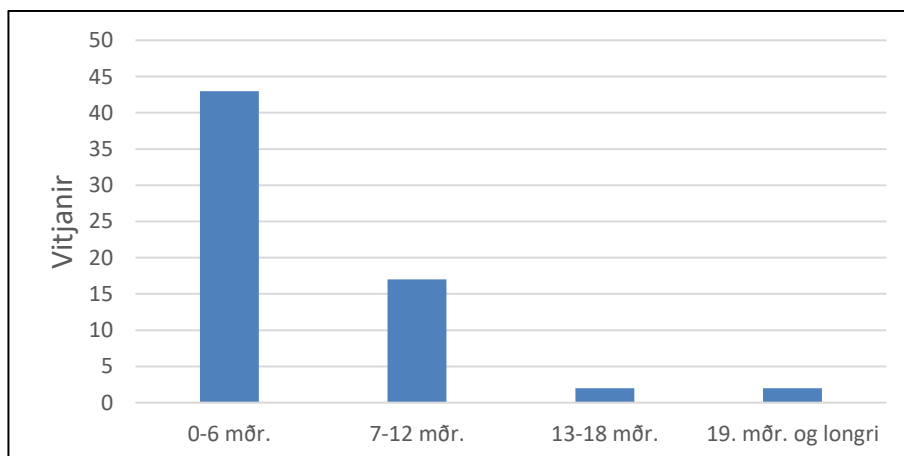

4.8. Suðuroyar barnaverndartænasta

Av teimum 12 kannaðu málunum hjá Suðuroyar barnaverndartænastu var eitt mál, har freistin á í mesta lagi 6 mánaðir millum eftirlitsvitjanir/barnasamrøður var hildin í øllum málunum. Talan var um eitt mál, har barnið var sett heiman í 2019.

Í einum máli hevði barnaverndartænastan onga eftirlitsvitjan ella barnasamrøða framt í teir fyra - fimm mánaðirnar barnaverndartænastan hevði umsitið málið, áðrenn málið varð flutt til aðra barnaverndartænastu at umsita.

Í teimum eftirverandi 10 málunum vóru hesi tíðarskeið millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar:

Í teimum báðum málunum, har tíðarskeið á 19 mánaðir og longri var millum eftirlitsvitjanirnar/barnasamrøðurnar, gingu meira enn tvey ár, har eingin eftirlitsvitjan/barnasamrøða hevði verið.

Í einum máli var óvist, hvussu long tíð var gingin millum eftirlitsvitjanir/barnasamrøður, tí uppritið frá einari eftirlitsvitjan var ikki dagfest. Síðsta dagfesta upprit frá eftirlitsvitjan og barnasamrøðu í hesum málinum var frá august 2020.

5. Viðmerkingar frá umboðsmanninum

5.1. Eftirlitsskyldan

Í nøkrum málum halda barnaverndartænasturnar tað vera nøktandi at fylgja trivnaðinum hjá barninum við einans at tosa við fosturforeldur og fáa frágreiðingar frá eftirlitsverjum, skúla, barnagarði v.m. Sama er galdandi, tá barnið býr á stovni í Danmark, har barnaverndartænastan hevur tætt samband við stovnin uttan at hava barnasamrøður.

Í fleiri førum sæst í uppritunum frá eftirlitsvitjanunum, at tosað var nógv um børnini, men ikki við børnini. Í nøkrum málum vóru børnini ikki til staðar undir eftirlitsvitjanini. Sostatt vóru hvørki barnasamrøður ella eygleiðingar av børnunum og samspælinum millum børn og fosturforeldur. Uppritini frá eftirlitsvitjanunum vóru bara grundað á tað, sum fosturforeldrini greiddu frá. Í onkrum málum, har ongar ella fáar barnasamrøður ella eygleiðingar vóru av barninum, viðmerkti barnaverndartænastan, at barnið var menningarliga aftanfyri, og at tað tí var trupult at hava barnasamrøður við barnið.

Fleiri barnaverndartænastur roknaðu samrøður, sum bara snúðu seg um ávís evni ella trupulleikar, sum t.d. samveru við foreldrini ella nýtt tilmæli til Høvuds barnaverndarnevndina, sum eftirlitsvitjanir og barnasamrøður.

Ein av barnaverndartænastunum upplýsti, at barnaverndartænastan lítið og einki samstarv hevði havt við fosturfamiljuna, tí fosturfamiljan ikki vildi hava barnaverndartænastuna inn í heim sítt. Tey ynsktu so lítið samband við barnaverndartænastuna sum til bar og ynsktu ikki, at barnið var vitandi um, at tey fingtu samsýning og vistarhald fyri at hava tað til fosturs, og at tað fekk lummapening frá barnaverndartænastuni.

Eg skal viðmerkja, at tá barnaverndartænasta hevur sett eitt barn heiman, hevur barnaverndartænastan ábyrgdina av barninum og hevur skyldu at gera eftirlitsvitjanir og barnasamrøður, sum ásett í barnaverndarlógini. Tað er sera týðningarmikið at barnaverndartænastan hevur eftirlit við, hvussu barnið hevur tað og trívist, og um fyriskipanin virkar sum ætlað. Bara við at hava eftirlit við fyriskipanini og trivnaðinum hjá barninum ber til at broyta eina fyriskipan, sum ikki virkar eftir ætlan.

Bæði eftir Barnarættindasáttmálanum og Barnaverndarlógini hava børn rætt til at verða hoyrd um tey viðurskifti, sum ávirka tey. Samrøðan við barnið eftir § 16, stk. 3 í Barnaverndarlógini er ein liður í eftirlitinum hjá barnaverndartænastunum og ein partur av grundarlagnum fyri metingini av fyriskipanini og ætlanini eftir § 47 í Barnaverndarlógini.

Eg haldi tað als ikki vera nøktandi, at barnaverndartænastur hava verið á eftirlitsvitjan í fosturheimum, uttan at børnini vóru til staðar, og at barnaverndartænastur halda tað vera í lagi at fylgja trivnaðinum hjá barninum við einans at tosað við fosturforeldur og fáa frágreiðingar frá eftirlitsverjum, skúla, barnagarði v.m. Hetta er eisini galdandi í teimum førum, har barnið býr á stovni í Danmark, og barnaverndartænastan hevur tætt samband við stovnin uttan at hava barnasamrøður.

Eg haldi tað heldur ikki vera nøktandi, at barnaverndartænastur ikki fara á eftirlitsvitjan í fosturheimi/stovni, tí tað ikki ber til ella illa ber til at hava barnasamrøður við barnið, tí barnið ikki vil ella ikki er ført fyri at tosað við málsviðgeran, t.d. vegna ungan aldur ella menningartarn. Hóast talan er um eitt barn, sum er lítið ella hevur avbjóðingar, eigur barnaverndartænastan í tað minsta at fara á eftirlitsvitjan í fosturheiminum/stovninum, sum ásett í barnaverndarlógini. Um ikki ber til at fáa í lag samrøðu við barnið, má málsviðgeri gera eygleiðingar av, hvussu barnið sær út til at trívast og samspælinum millum barn og fosturforeldur/starvsfólk og skriva eygleiðingarnar niður.

Eg skal vísa á, at ein barnaverndartænasta skal halda ásetingarnar í lóggávuni, óansæð um ein fosturfamilja ikki hevur hug at fáa eftirlitsvitjanir og ynskir so lítið samband við barnaverndartænastuna, sum til ber.

Eg skal viðmerkja, at um barnaverndartænastan ynskir at lækka talið av vitjanum og samrøðunum við barnið fyri ikki at órógva barnið ov nógv, og tí leggja eftirlitsvitjan og barnasamrøðu saman við øðrum samrøðum ella kunning til barnið, so má barnaverndartænastan tryggja sær, at vitjanin í fosturheiminum/stovninum og samrøðan við barnið er í samsvari við ásetingina í § 16, stk. 3 í barnaverndarlógini og viðmerkingarnar til ásetingina.

5.2. Hvar fór barnasamrøðan fram

Í nógvum førum var ikki upplýst í uppritunum frá barnasamrøðunum, hvar barnasamrøðan fór fram. Onkur barnaverndartænasta upplýsti, at hon hevði havt barnasamrøður í bili undir koyring til samverur, meðan onkur onnur barnaverndartænasta hevði havt tær flestu barnasamrøðurnar á skrivstovu síni.

Hóast serligu viðmerkingarnar til ásetingina í § 16, stk. 3 í Barnaverndarlógini ikki skilgreina orðið “eftirlitsvitjan”, verður orðið “vitjan” tó vanliga skilt soleiðis, at tann, ið vitjar, kemur á staðið. Eisini er ásett í § 16, stk. 3 í Barnaverndarlógini, at í sambandi við eftirlitsvitjanina skal barnaverndartænastan tosa við barnið, helst í einrúmi.

Út frá eini orðaljóðstulking og endamálinum við eini umsorganaryvirtøku, haldi eg, at ásetingin í § 16, stk. 3 í Barnaverndarlógini má skiljast soleiðis, at ein eftirlitsvitjan er ein vitjan, har barnið býr, t.v.s. í fosturheiminum ella á stovninum, og at tosað verður við barnið á

staðnum, har tað býr. Hetta tryggjar, at barnaverndartænastan sær dagligu kringumstøðurnar hjá barninum og kann gera sær eina heildarmynd av umstøðunum hjá barninum.

5.3. Í einrúmi

Hjá flestu barnaverndartænastunum var tað misjavnt, bæði frá máli til mál og í einstøku málunum, um barnið var einsamalt til barnasamrøðurnar ella ikki. Í fleiri førum var ikki upplýst í uppritunum, um børnini vóru einsamøll til barnasamrøðuna, ella um eisini onnur vóru til staðar undir samrøðuni. Har onnur vóru við til barnasamrøðuna, var í nógvum førum ikki upplýst í uppritunum, hvør orsøkin var til hetta.

Eg skal minna á, at sambært § 16, stk. 3 í barnaverndarlógini, skal barnaverndartænastan tosa við barnið, helst í einrúmi, t.v.s. helst uttan at starvsfólk á stovninum ella fosturforeldur eru hjástødd. Hetta er fyri at tryggja, at barnið kann tosa frítt um, hvussu tað hevur tað, og um tað eru trupulleikar.

Um barnið ynskir at hava onnur við sær til barnasamrøðuna, eigur tað at síggjast í uppritinum frá barnasamrøðuni, hvør annar var til staðar og orsøkina til hetta.

5.4. Skjalføring

Yvirskipað høvdu barnaverndartænasturnar ikki skjalført uppritini frá eftirlitsvitjanum og barnasamrøðum sum sjálvstøðug skjøl í journalskipanini, men høvdu skrivað uppritini í sjálva málsgongdina í málinum. Tí sást ikki í skjalayvirlitunum í teimum einstøku málunum, um ella nær eftirlitsvitjanir og barnasamrøður høvdu verið.

Hjá onkrari barnaverndartænastu var tað ymiskt frá máli til mál, hvussu barnaverndartænastan hevði skjalført upprit frá barnasamrøðum. Í nøkrum førum manglaðu upprit frá eftirlitsvitjanum og barnasamrøðum, sum barnaverndartænastan segði seg hava verið á.

Hjá onkrari barnaverndartænastu vóru tey flestu uppritini frá barnasamrøðunum skjalførd sum sjálvstøðug skjøl í journalskipanina í sambandi við, at umboðsmaðurin bað um upprit frá samrøðunum í sambandi við kanninginina. Tað sást tí ikki í skjalayvirlitunum, nær uppritini vóru skrivað, men barnaverndartænastan upplýsti, at uppritini sum heild vóru skrivað beint eftir at barnasamrøðurnar høvdu verið.

Eg skal viðmerkja, at upprit frá eftirlitsvitjanum og barnasamrøðum eiga at verða skrivað skjótast gjørligt í sambandi við allar eftirlitsvitjanir og barnasamrøður, dagfestast og beinanvegin skjalførast í journalskipanina.

Skjalføringin eigur at vera skipað soleiðis, at eftirlitsvitjanir og barnasamrøður lættliga síggjast í skjalayvirlitunum í journalskipanini. Hervið verður tað lættari bæði hjá barnaverndartænastuni sjálvari, men eisini hjá eftirlitsmyndugleikum og í sambandi við umbøn um innlit at hava yvirlit yvir lógarásettu eftirlitsvitjanirnar og barnasamrøðurnar.

5.5. Góðskan á uppritunum

Góðskan av uppritunum frá eftirlitsvitjanum og barnasamrøðum var sera misjovn frá barnaverndartænastu til barnaverndartænastu, men eisini innanhýsis í barnaverndartænastunum, Summi upprit vóru væl skrivað og víðfevnd og lýstu støðuna hjá barninum væl. Í øðrum uppritum stóð lítið og einki. Viðhvørt bóru uppritini meira brá av kunning frá málsviðgera til barnið.

Eg skal vísa á, at tað er týðningarmikið at uppritini frá eftirlitsvitjanum og barnasamrøðum lýsa umstøðurnar hjá barninum og støðuna og sjónarmiðini hjá barninum á fullgóðan hátt. Uppritini skulu vera við til at skjálprógva, um fyriskipanin at seta barnið heiman er til gagns fyri barnið.

5.6. Tíðarfreistirnar

Fleiri barnaverndartænastur vístu á, at tað ikki hevði verið møguligt at halda lógarásettu eftirlitsvitjanirnar við barnasamrøðum vegna koronafarsóttina, sum myndaði stóran part av kannaða tíðarskeiðinum. Onkur barnaverndartænasta vísti á, at tað ikki var møguligt at vitja stovnar hjá Almannaverkinum og einstøk fosturheim í koronatíðini, og at flestu børnini ikki megnaðu at samskifta við barnaverndartænastuna umvegis telefon ella alnótina. Samband var tó javnan við fosturheimini og viðgerðarstovnarar, og børnini høvdu beinleiðis fartelesnummar og t-post addressu til sosialráðgeva, um okkurt skuldi verið.

Onkur barnaverndartænasta vísti á, at stórt arbeiðstrýst er á barnaverndartænastuna, og at hetta var orsøkin til, at barnaverndartænastan ikki megnaði at halda ásetingina í § 16, stk. 3 í barnaverndarlógini um minst tvær árlligar eftirlitsvitjanir og barnasamrøður í øllum málum. Víst var á, at umframt nógvar bráðfeingis uppgávur, álvarsliga sjúku og umfatandi útskipting í starvsfólkahópinum, so hava sosialráðgevarnir nógv mál, nógv lógarkrøv til arbeiðið, og høg krøv eru um skjalfesting/skráseting. Harumframt krevur sambandið við barnið og tað privata og professionella netverkið nógva tíð og arbeiði fyri at eitt nú at tryggja, at røttu fyriskipanir verða settar í verk.

Eg eri samd í, at støðan við koronafarsóttini í ávísan mun hevði ávirkan á, um eftirlitsvitjanir og barnasamrøður kundu fremjast í kannaða tíðarskeiðinum.

Eg skal tó viðmerkja, at í nógvum førum hildu barnaverndartænasturnar heldur ikki lógarásettu tíðarfreistirnar í § 16, stk. 3 í barnaverndarlógini áðrenn mars 2020, tá landið fyrstu ferð var latið aftur vegna koronafarsóttina.

Hóast koronafarsóttin leikaði á í umleið tvey ár, so vóru í hesum tíðarskeiði eisini tíðarbil, har samfelagið virkaði sum vanligt, og har tað hevði verið møguligt hjá barnaverndartænastunum at farið á eftirlitsvitjanir og havt barnasamrøður.

Eg skal vísa á, at við tí tøkni, sum er til taks í dag, var eisini møgult, sum ein neyðloysn, at tosa við tey børn, sum vóru før fyri tí, umvegis telefon ella alnótina, um ikki bar til at fara á eftirlitsvitjan og hava barnasamrøðu vegna smittuvanda.

Eg skal eisini viðmerkja, at um arbeiðstrýstið á eina barnaverndartænastu er so stórt, at barnaverndartænastan ikki megnar at halda lógarásettu krøvini til eftirlit við fyriskipanunum, eiga avvarðandi kommunur at fáa kunning um støðuna, so tær kunnu meta um, hvussu hesin trupulleikin kann loysast.

6. Samanumtikið

Samantikið haldi eg, at kanningin vísir, at tað alt ov ofta kom fyri í kannaða tíðarskeiðinum, at barnaverndartænasturnar ikki hildu ásettu freistina í § 16, stk. 3 í Barnaverndarlógini fyri eftirlitsvitjanir og barnasamrøður.

Í summum førum vóru ár millum eftirlitsvitjanir og/ella barnasamrøður. Í onkrum førum høvdu ongar eftirlitsvitjanir og/ella barnasamrøður verið.

Hetta er als ikki nøktandi, tá hugsað verður um, at endamálið við eftirlitsvitjanum og barnasamrøðum er at tryggja, at fyriskipanin at seta barnið heiman virkar eftir ætlan, og at barnið hevur tað gott og trívist og mennist í fyriskipanini.

Í sambandi við kanning mína hava fleiri barnaverndartænastur boðað mær frá, at tær hava sæð tørvin á at gera ítøkiligar skrivligar mannagongdir fyri, hvussu eftirlitsvitjanir skulu skipast, og hvat innihaldið skal vera, og at arbeiðt verður við at gera ein felags leist, soleiðis at eftirlitsvitjanirnar verða gjørdar eins í øllum landinum.

Fleiri barnaverndartænastur hava eisini boðað mær frá, at tær ætla at broyta mannagongdina fyri skjalføring, soleiðis at uppritini frá eftirlitsvitjanum og barnasamrøðum framyvir verða skjalførd sum sjálvstøðug skjøl í journalskipanini, og at freistir fyri eftirlitsvitjanir verða settar inn í journalskipanina.

7. Tilmæli

Sum framhald av úrslitinum av kanning míni mæli eg til:

- at barnaverndartænasturnar, saman við avvarðandi myndugleika, gera ein felags leist fyri, hvussu eftirlitsvitjanir skulu skipast, og hvat innihaldið í barnasamrøðunum skal vera.

- at barnaverndartænasturnar hava barnasamrøður við barnið, har barnið býr.
- at barnasamrøðan helst er í einrúmi. Um onnur eru til staðar, eigur tað helst at vera ein óheftur hjásiti. Upplýsast eigur í uppritinum frá barnasamrøðuni, um barnið var einsamalt til samrøðuna ella um onkur annar var við til samrøðuna, hvør hesin var og orsökina til hetta.
- at barnaverndartænasturnar, í sambandi við eftirlitsvitjanir, gera eygleiðingar av barninum og skriva eygleiðingarnar niður, um ikki ber til at fáa í lag samrøðu við barnið, t.d. vegna aldur á barninum ella menningartarn.
- at barnaverndartænasturnar tryggja góðskuna á uppritinum, t.d. við at gera ein frymil fyri, hvat í minsta lagi skal standa í uppritinum.
- at upplýst verður í uppritinum, hvar barnasamrøðan fór fram, nær hon byrjaði, og nær hon endaði.
- at uppritini frá barnasamrøðunum verða skrivað, dagfest og skjalførd so stutt sum gjørligt aftaná, at eftirlitsvitjanirnar og barnasamrøðurnar hava verið.
- at uppritini frá eftirlitsvitjanum og barnasamrøðum verða skjalførd sum sjálvstøðug skjøl í journalskipanini.
- at barnaverndartænasturnar hava eina áminningarskipan, soleiðis at eftirlitsvitjanir og barnasamrøður verða framdar í minsta lagi 6. hvønn mánað.
- at avvarðandi kommunur meta um, hvørt arbeiðstrýstið er ov stórt á barnaverndartænasturnar, og um so er, hvussu hesin trupulleikin kann loysast.

Hanna Vang
Løgtingsins umboðsmaður